

ORIENTACIONS

FRONT UNIVERSITARI DE CATALUNYA

Nº 3.- Març 1945.-

La Felange i el militarisme espanyol són dos aspectes d'un mateix fenomen: l'imperialisme castellà. Aquest fenomen, a la nostra terra, imprimeix als defectes comuns dels sistemes totalitaris un signe anti-català, descarnat a les èpoques d'eufòria, dissimulat quan bufen mals vents.

I bé, és evident que la posició internacional del franquisme és menys còmoda ara, amb els exèrcits aliats a Magúncia i Kustrin, que tres anys enrera, quan les banderes de la svàstica voleiaven a Baiona i al Càucàs. Si el franquisme no pot estar bé amb la U.R.S.S., conserva al menys l'esperança d'un acord vivendí amb les potències anglosaxones.

És possible -en tenim indicis- que aquest "renuïment des alliances" afecti aparentment la posició del règim envers Catalunya. Deixaran presentar poesies catalanes als seus Jocs Florals, ens faran l'almoïna de permetre algunes publicacions en la nostra llengua, parlaran de l'espanyolisme de L'Atlàntida, diran a qui els vulgui escoltar (i si és algun mister millor) que l'Espanya de Franco protegeix i respecta els "idiomas regionales", ~~xxxxxx~~ caçaran alguns incautes...

Volem que arribi a tots els catalans el nostre crit d'alerta. Catalunya no en té prou amb els rosegons. Catalunya vol, necessita el pa sencer. I aquest no li pot ésser donat pel feixisme.

Per el joc a l'enemic en aquesta maniobra de darrera hora, si és que arriben a tenir el cinisme de realitzar-la, no considerarem el pitjor dels col.laboracionistes.

D'ORGANITZACIÓ SINDICAL

No fa gaires dies que en "Solucions democràtiques" parlàvem de la posició de l'home davant la política. L'home ha d'ésser polític, veniem a dir, ha de viure la política, no ha de desinteressar-se de la política. L'home és ciutadà i els problemes de la Ciutat han d'ésser els seus propis problemes; hem de tenir ben present aquesta nostra actitud.

Però l'home, ultra a la ciutat, i gairebé amb tanta d'importància com a ella, pertany a un grup social o laboral, a una de les que uns anomenen classe i d'altres, categoria productiva. Als interessos comuns s'uneixen, i avui moltes vegades s'avantposen, els interessos de grup i de professió. Aquesta darrera han d'estar, per descomptat, al servei dels més elevats interessos col·lectius. Per això considerem que és absurda l'actitud d'aquells Estats que només donen bel.ligerància als problemes polítics i es desocupen, s'absenten, de les qüestions laborals cada dia més agreujades.

Creiem que els problemes del treball als treballadors pertanyen: que és el cas social que ha de resoldre'ls i no l'Estat: aquest ha de realitzar una altra funció inspectora, però, en aquest àmbit, mai rectora. Que el cas social s'organitzi en corporacions (sindicats) i que siguin aquestes les que regixin, resolguin, organitzin, el complex món del treball.

Concebim el sindicat com a un ésser viu, format per elements també vius. Un sindicat mai ha d'ésser una oficina més on uns sapientíssims buròcrates s'entretinguin fent col·leccions de números. El sindicat, diem, ha d'ésser viu, i dirigit i impulsat pels que viuen i senten en la seva carn l'agüessa dels problemes que cal resoldre. I constitueix no per números i fíxes, sinó per membres actius que vegin en el sindicat llur propia obra, llur defensor, llur apoi, el possible realitzador de llurs anhels.

El sindicat ha d'ésser un instrument de lluita. "No podem escollir el camí de la lluita de classes", diem en la nostra ponència "Política social"; però en dir que el sindicat ha d'ésser un instrument de lluita.

no anem contra aquell principi enunciat (Pensem, només, que ens movem tots en la "lluita per la vida", la "lluita per l'existència").

El sindicat no ha d'haver de lluitar contra la classe que pugui tenir enfront. Perquè l'acció de l'Estat és aquesta precisament: l'evitar que mai una classe, un grup, una categoria productiva, pugui col·locar-se enfront d'una altra. Però, en canvi, sí ha que el sindicat ha de lluitar contra una situació social desastrosa, contra una rutina nociva i criminal, contra uns interessos egoistes i contra tota una manera d'ésser que, fruit del liberalisme, ha dotat, precisament, a la lluita de classes.

El sindicat ha de lluitar; que només en la lluita, que només mantenint l'arc ben tibat, es podrà aconseguir un millorament.

"Una forta societat cultural" demana per als obrers la ponència abans esmentada. I ara veiem perquè també és necessària aquesta acció cultural. En primer lloc, per a sapllir l'Estat en les tasques que ara ell realitza i per a fer-les bé i amb eficiència, cal haver-se obert capacitat. Després, cal que tots els components del cos social compreguin i estiguin convençuts de la necessitat de la seva participació en l'arranjament de l'intricat món del treball. Després, encara, cal que es sàpiga què és un sindicat, què vol un sindicat, perquè serveix un sindicat i com es fa moure un sindicat.

I cal, per sobre de tot, que es compregui que no és en la lluita instintiva i fisiològica on rau la possibilitat d'un millorament. Cal que tothom es convencí que és en l'emulació personal, en el renunciament i en l'entrega de nosaltres mateixos, en el sacrifici constant, on es troba el camí que ens ens duu a la resolució del que ara sembla insoluble problema social.

Un sindicat viu, violent gairebé, ens atreviríem a dir. Però, a la vegada, ens és en una mena de mística sindical; una fe i una esperança en l'obra enorme que ell ha de realitzar.

I, encara, un amor; perquè sense caritat, sense una submissió absoluta a allò de "estimeu-vos els uns als altres com a germans", res podrà solucionar-se i mai podrem veure, d'una vegada, resoltes aquestes qüestions ara plantejades.

SI TOTHOM DESITGES LA JUSTÍCIA, SERIA UNA VERGONYA QUE NOS-ALTRES FOSSEM ELS ÚNICS DE NO VOLEM-LA; PERÒ, QUAN TOTHOM ES PREPARA PER PODER COMETER INJUSTÍCIES, QUE NOSALTRES SIGUEM ELS ÚNICS A INVOCAR RAONS DE DRET, PERÒ SENSE EMPRENERE CAP ACTUACIÓ, AIXÒ NO ES ESPERIT DE JUSTÍCIA, SINO COMADIA. (Demòstenes, XV, 28)

LA NOSTRA POSICIÓ

Quan afegim l'adjectiu "cristiana" al substantiu "democràcia", alguns senyors Esteves, els de massa de dotze, s'esquincen les vestidures. La cosa ens produeix molta elegia. Si ens aplaudissin, seria qüestió de pensar si no ens equivocats. Nos del més, en canvi, l'actitud de desconfiança d'algun sector de la classe treballadora. Els obrers del nostre país ignoren, perquè s'ha volgut que ho ignoressin, el paper combatiu i constructiu que està tenint la democràcia cristiana en l'infantament de la nova Europa.

No els en fem rètrec, d'aquesta ignorància. L'equívoc que ha regnat sempre en les relacions entre l'Església i l'Estat espanyol ha fet que la gent, amb força raó, identificàs el catolicisme amb l'esperit retrògrad, reaccionari.

Ens preguntem, sovint, si no hauria estat preferible una separació absoluta entre l'Església i l'Estat a unes relacions tan mal estructurades, que en realitat posseïen aquella sota el domini d'aquest, encara que molta pensin el contrari. Els prelats, nomenats gairebé sempre per raons polítiques, es sentien sovint més autoritats estatals que autoritats eclesiàstiques, de tal manera que, sobretot en els últims temps, ha arribat a semblar que a Espanya hi ha una església hispànica parella a l'Església anglicana, és a dir, una església oficial.

Els cristians d'aquí -la majoria- no imitaren la posició avançada dels italians, francesos i belgues. El catolicisme es convertí en patrimoni de les classes conservadores. En dirigir llurs trets contra elles, els moviments obrers dirigien a l'ensens llurs trets contra la religió que aquelles invocaven per a defensar els seus privilegis.

Si les classes altes no s'haguessin fet amb el monopoli del cristianisme, hauria estat possible la descristianització de la classe treballadora? Cal proclamar-ho ben alt: els obrers també tanen dret a Crist. Crist fou crucificat per a redimir tota la humanitat, no perquè, vint segles després, els hereus d'aquells que el perseguïen crpimeixen els seus germans en nom d'Ell.

No existeix motiu pel qual cap avenç social, ni el més agosarat, sigui incompatible amb el cristianisme. La societat necessita un canvi. Un veritable esperit cristià ha d'informar aquesta reordenació dels valors. Afirmem que, salvada i mantinguda en el seu lloc preeminent l'espiritualitat humana, no ens espanten les solucions per radicals que siguin si han de conduir-nos a una millor convivència entre els homes.

PAGINA DE COL.LABORACIÓ

EL COL.LABORACIONISME I LA NOSTRA CULTURA

Col.laboracionisme. Heus ací un mot espinós. No sabríem com emprar-lo sense desvetllar immediates suspicàcies. Si voleu establir-ne els matisos d'aplicació sereu titllat de debíl i fins i tot de "col.laboracionista vos mateix" per uns i de "bevedor de sang" per altres. Sereu víctima per una banda dels "purs" i, per l'altra, de tots els que es senten la "cua de palla". Tal com sona. I en darrer lloc, els "moderats" us obligaran a silenciar-lo. Per què? És realment d'alguna eficàcia silenciar els FETS? No. Si perseguim realitats positives, solucions, no podem seguir la política de l'estructura. Cal discutir, i sobretot aclarir. Encara que la discussió sigui violenta, encara que el panorama que il.luminem sigui lleig. Encara que algú ens giri l'esquena.

El col.laboracionisme existeix. De fet, hi ha compatriotes nostres que col.laboren amb l'enemic. N'hi ha que ho fan obertament, desvergonyidament. Altres ho fan d'amagat. Altres sense saber-ho. Per als primers la repulsa és unànime. Els segons s'han de descobrir i desemmascarar quan caigui. Els darrers necessiten ésser informats de llur conducta equivocada i tornats al camí dret. El col.laboracionista de la primera mena, el poca-vergonya, es rabeja en la seva actitud (el "català" falangista) o bé cerca de daurar-vos la píndola i fer-vos-la empassar (DESTINO S.L.) per exemple). El col.laboracionista vergonyant cerca introbables excuses. El col.laboracionista inconscient pot ésser excusat a canvi de l'essena.

Descartem el col.laboracionista poca-vergonya. El seu crim és massa evident. Examinem els mòbils, els fets i les excuses del col.laboracionista vergonyant. El col.laboracionista vergonyant es belluga pels mòbils elementals de l'activitat humana. Diguem-ho cruament: perquè té gana. Perquè té gana de mullerar-se amb la promesa. Perquè és ambiciós i vol triomfar. De fet, els mateixos mòbils que impulsen els col.laboracionistes de la primera mena, però deslligats d'una dosi considerable d'odi i rencor (citem de nou el "català" falangista) o de l'actitud fonamentalment immoral d'un Destino S.L.

Hi ha casos en que els tres objectius es persegueixen alhora, D'altres en que van separats. D'altres en que se'n conjuga un parell. Apuntem, però, per endavant el més perillós: l'Ambició.

Els mòbils els hem intuït. Els fets existeixen. Es manifesten palpablement. En aquests i en aquells dels mòbils que no repugna descobrir farà les seves excuses el col.laboracionista vergonyant. Examinem la vida activa de l'espècimen en estudi i escoltem les seves excuses.

Si el col.laboracionista poca-vergonya es mou principalment en el pla polític, el col.laboracionista vergonyant, precisament perquè és vergonyant cerca camps d'acció més vastos, menys il.luminats, on l'evidència dels seus actes pugui ésser convertida a cops de xerramega en un miratge de la nostra imaginació "exaltada". On els arbres del confusionisme no ens deixin veure el bosc de la deserció, i, per què no?, de la traïdoria.

El camp cultural és el més ben adobat. El col.laboracionista vergonyant hi és com a casa seva: poltrona, llum discreta, papers vells, capellets...

Ah, la felicitati-pensa-. D'altra banda, s'hi mou gent de tanta mena! Hi ha tants matisos... S'hi sol ésser tan poruc... S'hi fa tanta llastina... I tot, molt més que no s'hi veu! S'hi fa tanta llastina... tres! és diu l'hess.

Sente sorgir la protesta dels que es senten al.ludits: fins ara crejan que no anava per ells. Escolta'ls, lector:

-Però no pretendreu que jo sigui col.laboracionista! Ni Xi Ni Yi NiZi!
-Potser sí, potser no. M'explicar. Hem dit que el camp cultural era vast i poc il.luminat. Perdedor. Això facilita l'actuació del mal català, de l'acomodatíci, del col.laboracionista vergonyant. Però també dins aquest camp es mou l'home íntegre que s'està de manifestar-se i treballa pel futur. Aquest home és un servidor lleial de la seva pàtria. Refrena la seva gana i sobretot la seva ambició, i espere.

-Però, quim mal hi ha en manifestar-se en un aspecte purament cultural?

-Un gran mal, no ho dubteu: fer un servei a la cultura de l'enemic. Prohibit el català, la vostra manifestació escrita o parlada serà feta en castellà. Una obra en castellà és una obra castellana!

-Però jo dins la meua obra he fet pàtria! He insinuat moltes coses! He fet veritable treball de saps!

-No és cert. Heu procurat cobrir l'expedient només, embotint dues o tres frases de doble sentit al llarg de l'obra. Heu intentat convèncer als altres, i convèncer-vos vos mateix, (per això sou vergonyant), de que no fèieu cap mal. Però el vostre llibre no serà mai un llibre demoledor si no és per a Catalunya, perquè aquelles frases, que de tan anodines no han fet il.lusió ni al llapis del censor, només les enteneu vós i jo perquè me les heu explicades. I potser mitja dotzena més de col.lagues que lloen la vostra agudesa. Però el vostre llibre és un llibre espanyol i com a tal val per tot allò que no són frases amb clau, i per tant incomprendibles, i constitueix la vostra aportació a la cultura de l'enemic.

-Podeu dubtar de mi, reconec que no teniu motius per fier-vos-en. Passem. Espero poder demostrar-vos que sóc un català com cal. Però "aquest" i "aquell" són gent de valor reconegut! Són grans figures de la nostra cultura! No intenteu atacar-los!

-Per què no? Al contrari! Crec que cal atacar-los i destruir la seva màscara. la màscara del magistrat. D'aquesta màscara que ostenten certs homes que es creuen ells mateixos la cultura catalana, quan no en són sinó els servidors. D'aquests homes que aprofiten una aureola extingida per dictar normes morals i canins tortuosos... És que us feu moltes il.lusions respecte la vitalitat de la cultura catalana? És que creieu que aquesta Renaixença que tot just ha durat un segle no pot ésser ofegada en força menys temps? És que us penseu que encara sabeu escriure en català? És que ho heu provat, per ventura? Quina proporció de promeses creieu que hi ha que s'escriguin en la nostra llengua? Quina de familiars? - La nostra cultura està en perill i vos no ho voleu veure. Us defenseu amb magres arguments. Deixem-ho córrer. La vostra responsabilitat és limitada. No us ofengueu però no compteu encara. Molt més que el vostre bellugavig, petit col.laboracionista, tant com la impudícia del fals mestre, irrita la meua sensibilitat l'ensopegada del mestre de debò. En trontolla tota la nostra cultura! Encara parleu de no fer mal?

-Però jo tinc fam! Jo tinc aspiracions! Jo no puc suportar l'espera en aquests millors anys de la meua existència! Vull que el món sàpiga qui sóc!

-Tenc fam? No en tenc pas més que aquells que per no voler ensenyar l'orella s'estan de fer com vos i es limiten a feines menys brillants i menys comprometedores. No podeu suportar l'espera? És que no tenc fe, aleshores? Voleu que el món sàpiga qui sou? Voleu que el món sàpiga que sou un ximple que es ven el plat de lletícies del patrimoni per un retall de "Gloria Oficial", quetots ho és ara?

-Ximple d'escèltar-vos! Perquè, no col.labora tan com jo el que fabrica samarretes sota el règim d'opressió actual?

-No, perquè poc o molt l'economia catalana es beneficia d'aquests samarretes, mentre que vos destruiu per no crear.

-Així, voleu dir que pel que he fet m'han de matar?

-No. Però crec que s'ha de fer un balanç patriòtic. I pel que a vos respecta posant en un platet de la balança les vostres bones obres, i en l'altre, els vostres pecats, com si es tractés d'entrar al cel, o... d'enviar-vos a l'infern!